

Zasady pisowni wyrazów z „rz”

1. „Rz” wymieniające się na „r” i w zakończeniach „-arz”, „-erz”

Ćwiczenie 1

Czy chciałbyś popłynąć statkiem w długi rejs? Dokąd najchętniej byś się udał i dlaczego?

Ćwiczenie 2

► a) Przeczytaj tekst. Podkreśl wyrazy z „rz”.

Jest marzec. Niebo zachmurzone, wietrzna i deszczowa pogoda. Po morzu płynie „Fantazja”. Kapitan Kazimierz Figlarz pasuje do swojego statku. Słynie z ciętego języka i niezwykłych pomysłów. Dlatego na rejs „Fantazja” chętni czekają nawet trzy lata.

Kapitan, bosman i marynarze witają szczęśliwców. Są wśród nich kolejarze, tancerze, lekarze, malarze i kominiarze. Niektórzy podróżują z dziećmi.

Tragarze wnoszą torby i walizy, a kucharz zaprasza na gorącą wieczerzę. Podaje kluski na parze i kurze udka w sosie gruszkowym. Bosman umila czas posiłku grą na gitarze.

Ale goście z niecierpliwością czekają na wieczór. Na słynne konkursy Kazimierza Figlarza.

Kiedy ostatnia osoba kończy jedzenie, bosman odkłada gitarę, wstaje i mówi:

– W imieniu kapitana zapraszam za trzydzieści minut. Będziecie mogli się zmierzyć w następujących konkurencjach:

1. wspinanie się po murze;
2. wciąganie się po sznurze;
3. śpiewanie solo w chórze;
4. struganie orła w korze;
5. skoki w skórzanym worze.

Kapitan dodał:

– Nagrodą dla zwycięzców będą posrebrzane medale z wizerunkiem Figlarza i symbolem konkurencji.

Wszyscy goście rozbiegli się wzdłuż korytarzy, aby przygotować się do zawodów.

- b) Wypisz z tekstu rzeczowniki z „rz” oznaczające nazwy zawodów i zajęć ludzi. Wyrazy wpisz w liczbie pojedynczej.

Uzupełnij zdanie: „Rz” piszemy w zakończeniach , „-erz” większości

rzeczowników rodzaju oznaczających zawody lub zajęcia ludzi.

- c) Wymyśl symbole pozostałych konkurencji i narysuj je po kolei na medalach.

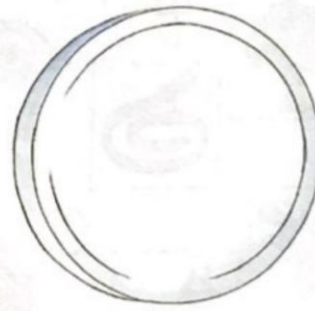

lekarze

- d) Ustal zwycięzców zawodów, jeśli wiadomo, że: Tancerze byli słabi w pierwszej i piątej konkurencji. Kolarze nie popisali się w trzeciej i czwartej, ale świetnie im poszło w ostatniej. Lekarze byli najlepsi w czwartej, a malarze – w trzeciej. Kominarze zakasowali wszystkich w pierwszej konkurencji.

Każdy medal podpisz nazwą przedstawicieli zwycięskiego zawodu.

Uwaga! Przedstawiciele każdego zawodu zwyciężyli tylko w jednej konkurencji.

Ćwiczenie 3

Odmień podane wyrazy tak, aby zachodziła wymiana „rz” na „r”. Wymianę zaznacz strzałką.

murze - mur - korze - worze -

szmurze - chórze -

Ćwiczenie 4

- a) Z nazw obrazków w kółkach wypisz pierwsze litery. Spośród nazw obrazków w kwadratach wybierz takie, których pierwsze litery utworzą z kolejnymi literami w kółkach sensowne wyrazy.

- b) Zapisz utworzone wyrazy i dopisz do nich formy, w których słychać „r”.

_____ - _____ - _____

_____ - _____

_____ - _____ - _____

marzec kołnierz malarz formularz murze tancerz lichtarz sznurze chórze talarz orzeł kałamarnica

rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na „-arz”, „-erz”

--

niące zawody i zajęcia ludzi

--

lekarz

--

--

morze

--

kołnier

katamarz

talerz

malarz

pancerz

formularz

marge

sznurze

tancerz

lichtarz

commentarz

-

- Bosman umila gościom czas grę na

	r	z	

--	--	--	--
		r	z	

--	--	--	--	--
		r	z	

--	--	--	--	--
			r	z	

--	--	--	--	--	--
				r	z	

--	--	--	--	--	--	--
					r	z	

--	--	--	--	--	--	--	--

- b) Obok każdego wyrazu dopisz 1 lub 2 wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię „rz” (w których występuje wymiana „rz” na „r” albo zakończenie „-arz” lub „-erz”).

Ćwiczenie 8

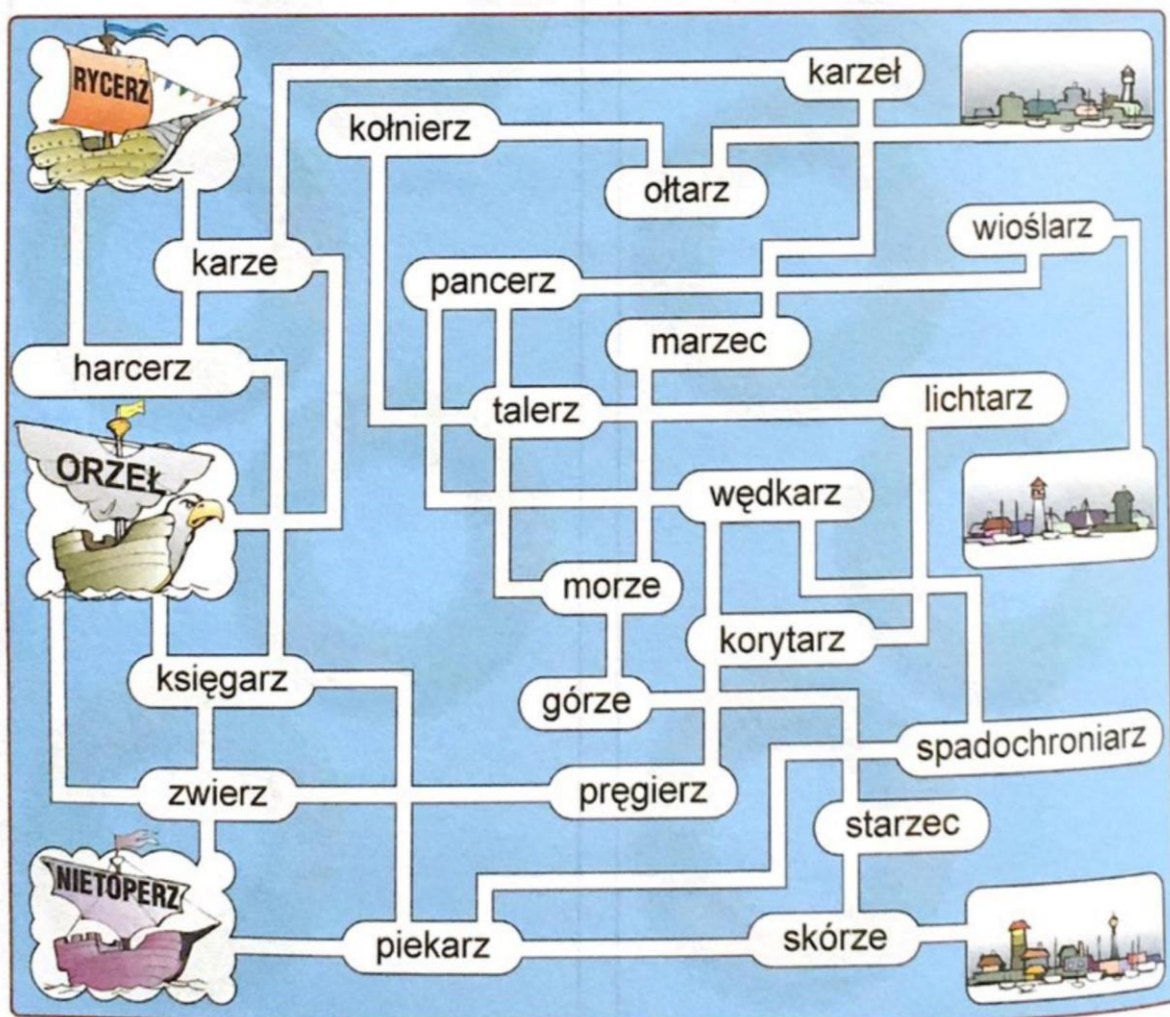
Oto ostatnie zadanie, które kapitan przygotował dla dzieci.

► a) Do których portów dopłyną statki? Zaznacz każdą drogę innym kolorem.

„Rycerz” płynie po polach, na których są rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na „-arz” i „-erz” dodatkowo wymieniające się na „r”.

„Orzeł” płynie po polach z wyrazami, które wymieniają się na „r”, ale nie mają zakończeń „-arz” lub „-erz”.

„Nietoperz” płynie po polach z rzeczownikami rodzaju męskiego zakończonymi na „-arz” lub „-erz”, które nie wymieniają się na „r”.

► b) Wybierz jeden ze statków i wypisz wszystkie wyrazy, które znalazły się na jego drodze. Ustnie uzasadnij ich pisownię.
